

FORMACIÓ PER A LA RENOVACIÓ PASTORAL

BISBAT DE LLEIDA

Casa de l'Església
25 de gener del 2025

DÉU S'ABOCA A L'HOME, a la humanitat, LI DONA LA SEVA PARAULA DE VIDA.

- S'ENCARNA,
- ACOMPANYA,
- SANA, i
- SALVA.

EL DÉU QUE SURT, QUE S'ABOCA, és:

- el contingut, i
- la font de la nostra energia.

Un dels problemes més grans del món d'avui és el problema de les fons d'energia.

El mateix passa en el món espiritual: sabem de sobres què hem de fer. El problema és tenir la força de fer-ho, de **ser conscients** que la força que ens mou **és l'Esperit**, és "**ruah**".

Sempre m'ha agradat imaginar-me Déu fent d'alfarer: agafant terra, barrejar-la amb aigua i fent fang; del fang la figura; i donant vida a la figura alenant damunt d'ella (ruah) perquè visqui.

Per què ho fa? Quina necessitat tenia de complicar-se la vida creant-nos?

Cap! Ho fa per amor. Perquè Ell, en ell mateix, és amor. Però no pas "amor" en sentit d'adjectiu qualificatiu, sinó de substantiu definitiu, de definició del ser amb qui estableixes relació. És Ell, que en Ell mateix és amor: amor que engendra vida: El Fill; el Pare i el Fill és comunitat d'Amor i de Vida que es comuniquen entre ells estimant-se: l'Esperit.

Un Déu que s'aboca a la humanitat, en el Fill que ens diu com és el Pare, com ens hem d'estimar entre nosaltres per ser fills del mateix Pare, i com hem de conviure entre nosaltres com a germans units en l'Esperit d'Amor que el Pare i el Fill ens transmeten alenant damunt nostre:

- El Pare alena damunt nostre transmetent-nos vida.

És una joia que suscita en el nostre cor una acció de gràcies, quan, en despertar-nos al matí, veiem que Déu Pare ens desperta a la vida, ens contempla i diu complagut: "*ets el meu fill, el meu estimat, en tu m'he complagut*", i ens dona 24 h en blanc que estan per a escriure.

- El Fill alena damunt nostre perquè no tinguem por i transmetent-nos el seu Esperit d'Amor (Ac. 2, 5-11). Ho havia anticipat: "*Joan Baptista batejava només amb aigua, vosaltres sereu batejats en l'Esperit Sant, d'aquí a pocs dies*" (Ac. 1, 5).

- L'Esperit és l'alè del Pare i del Fill que ens acompanya, ens dona força, i ens impulsa a treballar en la nova creació: Babel ≠ Pentecosta.

És la flama d'amor que passa entre el Pare i el Fill en la Trinitat, i que podem anomenar perfectament amor, llum, vida, goig, alegria: Vida trinitària

Jesús, intuïnt que els deixebles porucs li poden fer la pregunta de: d'on rebrem l'energia?, els respon per endavant el dia que celebraven la festa de la pentecosta jueva: "*rebreu la força de l'Esperit Sant i sereu testimonis meus*".

1. CREC EN JESUCRIST

Som a l'eix de la vida dels cristians. Perquè confessar la fe en Jesús de Natzaret és la que ens fa i ens converteix en pròpiament cristians.

I no parlem només del respecte, de l'estima a Jesús. Parlem de confessar Jesús com a Déu en persona, el salvador humà, el Déu que ha baixat del cel per estar més a prop nostre.

I. I VOSALTRES, QUI DIEU QUE SOC JO?

Fa dos mil anys un home va fer aquesta pregunta a un grup d'amics. I la història encara no ha acabat de respondre-la. Qui feia la pregunta era simplement una persona de poble que parlava a un grup de pescadors joves i inexperts. Tots ells acabarien morint violentament.

Ja des del principi eren odiats pels poderosos. Però tampoc els pobres acabaven d'entendre què predicava aquell home i els seus amics. Era, efectivament, un incomprès.

La tarda del divendres que el van matar, ningú n'hauria donat ni cinc pel seu record. Ben segur que només la seva mare el recordaria, i el seu nom es perdria en la pols de l'oblit.

I... tot i això, la història, dos mil anys després, continua girant al voltant de aquell nom. Mitja humanitat, quan se'ls pregunta per les seves creences, continuen valent-se del seu nom per a definir-se com a cristians. Cada any, moltes persones ho deixen tot per anunciar el seu nom arreu del món.

Qui era, qui va ser, qui és aquest home que fa que el seu nom travessi el temps i l'espai?

Qui no contesti aquesta pregunta amb tota claredat no ha nascut com a home nou.

Perquè, a més, aquest Jesús exigeix respostes absolutes.

Jesús es presenta rotundament com «*el camí, la veritat i la vida*» i diu, sense embuts, que qui creu en ell salva la seva vida, i qui l'ignori, la perd.

Creure en Jesús no és una curiositat més. És quelcom que condiciona una vida, que suposa haver-la d'organitzar d'una manera o d'una altra.

Estimar Jesús, estimar-lo de debò, comporta esforçar-se cada dia per apropar-se a Ell, viure per a Ell, i com Ell. Si algú creu en Ell i segueix vivint com abans de conèixer-lo, vol dir que mai ha cregut en Ell.

Per tant, son obligatòries les preguntes: crec de debò en Crist? Sé a què em comprometo quan recito el Credo?

II. CREURE EN CRIST, L'AVENTURA MÉS GRAN

Crist és molt més que un personatge que surt en una pàgina de la història. Crist no es va limitar a néixer i morir. Va fer del seu naixement i la seva mort una obra redemptora que encara no ha acabat. I Crist continua estant entre nosaltres i seguirà sent-hi fins a la fi dels segles.

Nosaltres creiem que continua redimint-nos, vivint entre nosaltres a través de l'Església, dels germans, de les moltes maneres de fer-se present. **Creiem, literalment, en un Crist viu.**

III. QUÈ SIGNIFICA REALMENT PER A NOSALTRES CREURE EN CRIST?

1. PRIMER, jo aposto per Crist.
2. SEGON, jo em comprometo amb Ell.
3. TERCER, aquest compromís m'obliga a viure d'una determinada manera.
4. QUART, jo, amb aquesta manera de viure, puc fer que hi hagi més Crist en el món.

Comentem-les.

Creure en Crist és, si ho mirem des de Déu, una gràcia. Des del punt de vista de l'home, una aposta. És un gran regal que pots acceptar o no: ets lliure!

Però, qui l'accepti, haurà d'apostar per la seva persona, s'hi haurà de comprometre en favor d'aquesta persona, a viure de una determinada manera. Perquè Jesús ve a senyalar-nos un camí, un estil de vida. I, ser cristià, és viure com Ell i amb Ell, participant de la seva vida, i del seu estil de viure.

Aquest és el gran problema. És fàcil dir: Jo crec en Crist. Però no és tan senzill atrevir-se a seguir-lo, a viure com Ell, pensar com Ell.

I creure en Crist no és qüestió d'imitar-lo; és creure que Ell és viu i que viu entre nosaltres.

Per això els cristians creiem en Crist «junts», convivint amb Ell i entre nosaltres, sabent que nosaltres seguim sent part del seu cos místic i de la seva obra.

Per tant, creure en Crist significa viure compromès avui en les mateixes causes que Ell es va comprometre:

- LLUITANT per a fer que el món sigui una família de germans on ningú sigui esclafat per ningú,
- CREIENT de debò, de paraula i obres, en la pau, en la veritat, en l'amor.
- VIVINT EN L'ESPERANÇA I EN L'ALEGRIA.

Creure en Crist és l'aventura més gran que existeix en aquest món. Per aquesta aventura apostem quan diem: Crec en Jesucrist, el nostre germà, el Fill de Déu.

IV. PASQUA DE JESÚS, L'HOME VERITABLE

Després de la mort de Jesús, sembla que s'hagi estès un gran silenci.

La tradició evangèlica, destaca uns signes que ajuden a entendre què ha passat:

- El primer és de caràcter còsmic: *a partir de l'hora sisena, es va estendre per tota la terra una foscor que va durar fins a les tres de la tarda* (Mc 15,33), fent així visible que fins i tot el cosmos moria amb Jesús, complint-se així la paraula del Baptista quan parlava de la fi del nostre món.

Els altres signes tenen un caràcter més soci / religiós:

- *El vel del temple s'esquinçà de dalt a baix* (Mc 15,38), deixant de separar el sagrat i el profà. S'ha acabat el temple antic, amb la sacralitat sacerdotal, el temps dels ritus sacrificials d'Israel, l'antiga separació de jueus i gentils.

L'evangeli és es pot entendre des de la vida mateixa que és el temple de Déu.

- *La fe del centurió romà* que, veient el camí que ha fet Jesús, exclama: «*Aquest home era en veritat Fill de Déu*» (Mc 15,39). El món sacerdotal no canvia, no confessen la seva fe en Jesús; en canvi, els servidors de l'Imperi, sí que canvien, i confessen la seva fe.

Damunt la foscor d'un món que mor, ha acabat la seva funció sagrada el judaisme, mentre que els gentils comencen a entendre i confessar Crist.

Queda la vida, representada per unes dones amigues de Jesús, en el lloc on van posar el cadàver (Mc 15,42-47). Els amics havien fugit a Galilea (cf. Mc 14,27-28.50).

Així es comença a explicar, partint de Mc 15-16, l'experiència de Pasqua.

V. EXPERIÈNCIA PASQUAL, PRINCIPI I VIDA DE L'ESGLÉSIA

Era un divendres al vespre, vigília de dissabte gran de Pasqua. En passar el dissabte, a punta de dia (és el nostre diumenge) unes quantes dones anaren corrents al sepulcre. Continuen creient en Jesús. Volen treure'l del sepulcre i tornar-lo a veure amb els seus ulls. Però el cos de Jesús no era allà, a la fossa (Mc 16, 1-8).

A l'inici de la fe cristiana perdura aquell record. Un record que no pot quedar tancat en cap sepulcre. Per això, la veu de l'àngel de Déu proclama damunt la tomba: *"Ha ressuscitat, no és aquí. Mireu el lloc on l'havien posat. Però a ara aneu a dir als deixebles i a Pere: 'Ell va davant vostre a Galilea; allà el veureu, tal com us va dir'"* (Mc 16, 6-7).

Aquestes paraules condensen tota la fe cristiana. Són el record de les dones galilees de l'església de Jerusalem. Literalment parlant, una tomba buida no diu res. Per això, l'església, que ha cantat la glòria de Jesús damunt la seva tomba oberta, no ha volgut fundar la seva fe sobre aquest dada, com indica el mateix text quan diu: *«Aneu a Galilea ... allà el veureu»*.

Això és lo important: reiniciar el camí de Jesús, començant per Galilea.

Per això, mentre les dones, adolorides en la seva humanitat, buscaven el cos de Jesús en el sepulcre, els homes, ferits en els seus somnis, buscaven refugi en el treball que sempre havien fet a la terra.

L'evangeli de Marc (Mc 16, 8), escrit cap a l'any 70 dC, afirma que les dones no hi anaren, que tenien por, com si encara no hagués nascut l'Església veritablement.

L'Església, que no podia agafar el final de Marc com a darrera paraula, fixa i traça dues variants del missatge:

- a. **SEGONS MATEU 28**: Les dones van veure de veritat no només l'àngel de Déu, sinó al mateix Jesús ressuscitat, que els va sortir al pas i les va saludar allà, prop de la tomba buida de Jerusalem, invertint els seus camins. Elles van anar a Galilea, amb Pere i la resta dels deixebles, i allà, en la Muntanya de Pasqua, el van veure i van acceptar el mandat d'anar a tots els pobles a anunciar l'evangeli.

Comença un camí de vida diferent al de Jerusalem, quedant al marge sacerdots i temple.

- b. **SEGONS LLUC**, el nou principi pasqual comença a Jerusalem (Lc 24 i Ac 1-2), on Jesús es va aparèixer als seus deixebles, i on comença l'Església.

Lluc situa les "aparicions pasquals" i el començament de l'Església (vinguda de l'Esperit Sant i enviament universal!) a Jerusalem, però **no** pas per **quedar-s'hi**, sinó, partint de Samaria, anar al món sencer: Roma, segons l'imaginari israelita.

A aquestes dues visions s'hi ha d'afegir més tard la de Joan amb una perspectiva diferent: comença l'Església per l'acció de l'Esperit i en Veritat: Jn 4, 24.

Sigui com sigui, els deixebles descobreixen que **s'han acabat els plans antics de la història, els abismes de la por i de la mort**, i que **ells han de renéixer de nou**.

Els deixebles han descobert l'autèntic Crist: l'home viu i veritable, el messies de la història, Fill de Déu Pare.

Significativament, l'Església no ha volgut comentar els fets de Pasqua extensament, ni tampoc presentar-los minuciosament, perquè la vida de l'església s'ha d'entendre com a expressió d'aquell misteri pasqual, d'aquella trobada de Jesús amb els seus deixebles.

Sant Pau resumeix la fe que tots compartim dient:

- que Crist va morir pels nostres pecats, segons les Escriptures,

- que fou enterrat,
- que va ressuscitar el tercer dia, segons les Escriptures,
- i que es va aparèixer (= es va deixar veure a)
 - a Pere,
 - després als dotze,
 - després es va aparèixer d'una vegada a més de cinc-cents germans ...,
 - després es va aparèixer a Jaume,
 - després a tots els apòstols,
 - finalment ... se'm va aparèixer a mi (I Cor 15, 3-8).

Així condensa Pau la "història" de les experiències pasquals:

- **Crist va morir (pels nostres pecats)**... No va morir d'una manera "natural", sinó "pels nostres pecats", en el doble sentit de la paraules:

a) L'han matat els nostres pecats. No l'ha condemnat Déu, sinó la història dels homes.

b) Ha mort a causa dels nostres pecats, és a dir, per a perdonar els pecats que nosaltres cometem (especialment el de matar-lo).

La mateixa mort que és obra del pecat, per gràcia de Déu, esdevé principi de superació de la mort i del pecat.

- **Fou enterrat.** Aquest és, sobretot, un esdeveniment "físic", que marca la realitat de la mort de Jesús, que va ser col·locat sota terra, i que va estar així "tres dies", per "ressuscitar al tercer dia".

Pau no diu res de la tomba buida, que havien vist la dones aquell "tercer dia" (Mt 16, 1-8 i par). Per què no parla de la tomba buida?

Ha narrat minuciosament la seva anada a Jerusalem per conversar amb Pere i Jaume (Gal 1, 16-18), però no diu res de la tomba, com podia haver fet. És com si només li interessés l'experiència personal de trobada amb Jesús.

- **I que es va aparèixer (= es va deixar veure) a Pere, després als Dotze.**

Primer estan Pere i els Dotze. Aquest és una mena de "principi històric". La novetat de la resurrecció de Jesús expressa que l'esperança messiànica s'ha complert "no complint-se": No ha arribat el Regne de les Dotze Tribus, el "messianisme nacional de David" ha fracassat.

Certament, la fórmula diu que es va aparèixer a Pere i als Dotze (per indicar així la restauració d'Israel), però aquests Dotze són un record obert, no el compliment d'una missió israelita (cf. Mt 19, 28 ...).

Més encara, la fórmula col·loca a Pere davant els Dotze, com si ell tingués una prioritat, per damunt els Dotze (el mateix que Lc 24, 34).

Per què Pau no diu res de les dones, i especialment, la de Maria Magdalena?

Possiblement perquè l'experiència pasqual la volia interpretar com una confirmació de la parusia de Jesús.

- **Després es va aparèixer d'una vegada a més de cinc-cents germans**... Podien ser "cristians" de Jerusalem, o podien ser "deixebles galileus de Jesús".

Sigui com sigui, aquesta dada dels "cinc-cents germans" ens situa davant l'experiència d'un Jesús que ha desbordat els límits d'un petit grup, que en el camí de Jesús hi ha un

"moviment de masses, no de multituds, sinó de grups grans de persones que es mobilitzen al voltant del record actiu del crucificat.

- **Després es va aparèixer a Jaume, després a tots els apòstols.** Crec que Pau està vinculant, d'una manera antitètica i complementària, dos grups molt significatius de la primera Església, que ja ha apuntat (i elaborat) Lluç en Ac 6-7.

L'Església primera s'estén i queda sobrepassada dividint-se en dues tendències.

- a) Una, la tendència judeocristiana, la de Jaume i els parents de Jesús (Ac 1, 13-14), amb Maria, la Mare. Aquesta interpretarà l'Església de Jesús en línia del judaisme nacional.
 - b) L'altra, els anomenats "hel·lenistes", la de "tots els apòstols", que fa referència, el llibre dels Fets, i que estenen el missatge de Jesús als gentils, interpretant-lo com a principi de salvació universal, fundant d'aquesta manera l'Església universal.
- **Finalment... se'm va aparèixer a mi.** Aquest "finalment" s'ha d'entendre en línia de compliment de l'experiència pasqual, de culminació d'un camí. Pau es vincula d'aquesta manera a Jesús, reprenent en la seva vida el missatge de Pasqua ...

Però, en presentar-se així, es vincula també amb tot el camí anterior, en el qual s'inclouen Pere i els Dotze, i d'una manera especial amb els "apòstols" hel·lenistes, entre els quals s'inclou.

D'aquesta manera, la "història de les experiències pasquals" s'identifica amb la mateixa història de l'Església del principi.

Pau apareix com a culminació (finalment...) de l'experiència pasqual; com el darrer, com el qui condensa en la seva persona tota l'experiència pasqual, sense negar l'anterior...

L'EXPERIÈNCIA PASQUAL CONTINUA VIVA I DEFINEIX LA VIDA DE L'ESGLÉSIA.